

ΕΛΕΤΑΕΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Μέλος της WindEurope (πρώην EWEA) και του Global Wind Energy Council

Προς:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, DG ENV
Avenue de Beaulieu 5, 1160 Bruxelles, Belgique

Υπόψη: 1) κ. Φώτη Παπούλια
fotios.papoulias@ec.europa.eu

Dir D- Natural Capital,
Nature Protection

2) κ. Ιωάννη Κουνινιώτη
yannis.couniniotis@ec.europa.eu

Dir E- Implementation and Support to Member States
Environmental Enforcement

Κοιν:

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Μεσογείων 119, Αθήνα 101 92

Υπόψη: 1) Γραφείο Υπουργού
secmin@ypen.gr

2) Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
yper@ypen.gr

ΑΠ. ΕΛΕΤΑΕΝ: 2018/32

Αθήνα, 22 Μαρτίου 2018

Θέμα: Πρόσφατη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας για την εγκατάσταση αιολικών πάρκων στην Ελλάδα

Σχετ.: Η Υπόθεση 2014/4073

Αξιότιμοι Κύριοι,

Αναφερόμαστε στην από 10.7.2014 προειδοποιητική επιστολή της Επιτροπής προς τις Ελληνικές αρχές (Υπόθεση 2014/4073). Αναφερόμαστε επίσης στο σεμινάριο με τίτλο «Καλές πρακτικές για τη διατήρηση και προστασία της βιοποικιλότητας κατά την ανάπτυξη αιολικών πηγών ενέργειας»

ΕΛΕΤΑΕΝ

Δ/ση Γραμματείας : Λεωφ. Κηφισίας 306, Χαλάνδρι 15232 (Σίδηρα), τηλ/fax. 2108081755
Δ/ση Προέδρου ΔΣ και Διοίκησης: Τύχης 2, Χαλάνδρι 15233, τηλ. 2106816803, fax. 2106816837
e-mail info@eletaen.gr web www.eletaen.gr

που διοργανώθηκε από το Ελληνικό Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας στις 30.11-1.12.2017, το οποίο τιμήσατε με την παρουσία Σας και τις σημαντικές ομιλίες Σας.

Με την παρούσα επιθυμούμε να θέσουμε υπόψη Σας τη σημαντική απόφαση 47/2018 του Ε' τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας. Ως γνωστόν το Ελληνικό Συμβούλιο της Επικρατείας έχει διαμορφώσει με τη νομολογία του μακρά και αυστηρή παράδοση στην προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας. Με διαδοχικές αποφάσεις του, πριν τη θέσπιση του ισχύοντος Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ (ΕΧΠ-ΑΠΕ) το 2008, είχε διαπιστώσει την ανεπάρκεια του χωροταξικού σχεδιασμού για τις ΑΠΕ και ειδικά τα αιολικά πάρκα γεγονός που είχε αποτελέσει τη βάση για την έκδοση αρκετών ακυρωτικών του αποφάσεων σε βάρος σχεδιαζόμενων επενδύσεων.

Πλέον, οι Αποφάσεις ΣΤΕ 1421/2013, 4189/2014 και άλλες εξέτασαν και αποφάνθηκαν υπέρ της επάρκειας του ΕΧΠ-ΑΠΕ και της ΣΜΠΕ.

Η συνημμένη απόφαση ΣΤΕ 47/2018 αγγίζει κρίσιμα θέματα, γενικότερου ενδιαφέροντος, που αφορούν την ανάπτυξη της αιολικής ενέργειας στην Ελλάδα και τα οποία θίγονται στην Υπόθεση 2014/4073.

Συνοπτικά, με την ως άνω απόφασή του το ανώτατο ακυρωτικό δικαστήριο απέρριψε αιτήσεις ακύρωσης κατά αιολικού πάρκου, στηριζόμενο σε **κρίσεις και σκέψεις που ενισχύουν και επιβεβαιώνουν -για ακόμη μια φορά- την εγκυρότητα και επάρκεια τόσο του ισχύοντος Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ (ΕΧΠ-ΑΠΕ) όσο και της σχετικής Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων** [ΚΥΑ αριθμ. 49828/12.11.2008 (ΦΕΚ 2464Β)].

Η ανωτέρω βάση που έχει τεθεί από το ανώτατο δικαστήριο της Ελλάδας πρέπει να γίνεται σεβαστή και να αποτελεί οδηγό για τις ενέργειες της διοίκησης. Η παρατήρηση αυτή αποκτά κρίσιμη σημασία ενόψει τόσο της Υπόθεσης 2014/4073 όσο και της εξαγγελθείσας πρόθεσης της Ελληνικής Κυβέρνησης να τροποποιήσει το ΕΧΠ-ΑΠΕ.

Ιδιαίτερα υπογραμμίζονται τα ακόλουθα:

- 1) Ανάμεσα στα στοιχεία που έλαβε υπόψη το ΣΤΕ κατά τις ανωτέρω αποφάσεις είναι το γεγονός ότι το ΕΧΠ-ΑΠΕ έχει θεσπίσει κριτήρια χωροθέτησης, ρυθμίσεις περί των ζωνών αποκλεισμού και ασυμβατότητας, κανόνες για τον προσδιορισμό της φέρουσας ικανότητας, κανόνες ένταξης των αιολικών πάρκων στο τοπίο κλπ (βλ. ενδεικτικά σκέψη 33 ΣΤΕ 47/2018). Η υιοθέτηση από το ΣΤΕ της συγκεκριμένης δικαιολογητικής βάσης είναι σημαντική ενόψει της συντηρητικής άποψης που τείνει να διαμορφωθεί στην Ελλάδα σύμφωνα με την οποία πρέπει να απαλειφθούν παντελώς κανονιστικού χαρακτήρα ρυθμίσεις από το ΕΧΠ-ΑΠΕ ή ότι αυτοί δεν πρέπει να έχουν άμεση και εννιαία εφαρμογή στην Επικράτεια.
- 2) Το Δικαστήριο διαπιστώνει το αυτονόητο -κατά την άποψή μας- γεγονός ότι *«η χρήση του αιολικού δυναμικού για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, με αντίστοιχο περιορισμό της ενέργειας που παράγεται από ορυκτά, αποβλέπει στην προστασία του περιβάλλοντος με την μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου και την αποτροπή της αλλαγής του κλίματος, η οποία μπορεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις στη διατήρηση των προστατευόμενων τόπων του δικτύου Natura 2000, στη οποία (διατήρηση) αποβλέπουν και οι ανωτέρω δύο οδηγίες»* 79/409/ΕΟΚ και 92/43/ΕΟΚ (σκέψη 18 ΣΤΕ 47/2018, η έντονη γραφή προστέθηκε).

Κατά την άποψή μας, κατά τις σταθμίσεις της διοίκησης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι ένα σχεδιαζόμενο αιολικό πάρκο -και γενικότερα μια νέα επένδυση εγκατάστασης Α.Π.Ε.- έχει

φιλοπεριβαλλοντικό χαρακτήρα αφού μετά βεβαιότητας συμβάλει στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Επομένως, η επένδυση αυτή πρέπει κατ' αρχήν να εγκρίνεται ενώ μπορεί να απορρίπτεται μόνο εάν αποδειχθεί (και όχι απλά πιθανολογηθεί) με βάση συγκεκριμένα στοιχεία και τον συγκεκριμένο προτεινόμενο σχεδιασμό (και όχι απλά γενικές αναφορές) ότι θα προκαλέσει μη αντιστρεπτή σοβαρή αρνητική επίπτωση χωρίς να μπορούν να εφαρμοσθούν επαρκή περιοριστικά ή αντισταθμιστικά μέτρα.

- 3) Το δικαστήριο επιβεβαιώνει για άλλη μια φορά ότι οι περιοχές του Δικτύου Natura 2000 δεν είναι a priori ζώνες αποκλεισμού για τα αιολικά πάρκα, απορρίπτοντας εκ νέου την αντίθετη συντηρητική άποψη.

Καταληκτικά θεωρούμε ότι η συγκεκριμένη απόφαση του ΣτΕ ενισχύει την άποψη που προσπαθήσαμε να τεκμηριώσουμε στο προαναφερθέν Σεμινάριο του ΥΠΕΝ ότι το ισχύον θεσμικό πλαίσιο στην Ελλάδα, ήτοι το ΕΧΠ-ΑΠΕ σε συνδυασμό με το Ν.4014/2011 και το συναφές κανονιστικό πλέγμα (π.χ. εφαρμοστικές ΚΥΑ του Ν.4014/2011, ΚΥΑ για τις περιοχές ΖΕΠ κ.λπ.), εξασφαλίζει τη δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων των αιολικών πάρκων εντός περιοχών του δικτύου Natura 2000 και την εγκατάσταση αιολικών πάρκων που υπηρετούν, πέραν της κλιματικής πολιτικής και τον πυλώνα της πολιτικής για τη βιοποικιλότητα.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας και είμαστε με χαρά πρόθυμοι για ανταλλαγή απόψεων επί των ανωτέρω ζητημάτων.

Με εκτίμηση,

Παναγιώτης Παπασταματίου
Διευθυντής ΕΛΕΤΑΕΝ

Συνημμένα:

Σημαντικά αποσπάσματα για τις ΑΠΕ της Απόφασης ΣτΕ 47/2018

Η απόφαση ΣτΕ 47/2018

Σημαντικά αποσπάσματα για τις ΑΠΕ της Απόφασης ΣΤΕ 47/2018

Σελ. 15 -16

Με την δε παρ. 2 του ίδιου άρθρου 8 προστέθηκε παράγραφος 6 στο άρθρο 19 του ν. 1650/1986, με την οποία ορίστηκε ότι στις περιοχές Natura 2000, που έχουν χαρακτηριστεί Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Ε.Ζ.Δ.) και Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.), «επιτρέπεται η εγκατάσταση σταθμών από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ως μέσο για την προστασία του κλίματος, εφ' όσον, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα καθορίζονται στα πλαίσια της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων του σταθμού, διασφαλίζεται η διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής», η ρύθμιση δε αυτή επαναλήφθηκε με το άρθρο 5 του ν.3937/2011 (Α' 60), με το οποίο αντικαταστάθηκε το άρθρο 19 του ανωτέρω ν. 1650/1986.

Σελ. 18 -19

Εξάλλου, με την υπ' αριθ. 1422/2013 απόφαση, που εκδόθηκε επίσης επί αιτήσεως ακυρώσεως κατά της ανωτέρω αποφάσεως, το Δικαστήριο, αφού έλαβε υπόψη το συμπέρασμα της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, που, κατά τα προεκτεθέντα, είχε εγκριθεί με την εν λόγω απόφαση, ως προς τις επιπτώσεις στην ορνιθοπανίδα από τις ρυθμίσεις του ειδικού πλαισίου για την χωροθέτηση των αιολικών πάρκων, και δέχθηκε ότι κατά νόμο δεν αποκλείεται εκ των προτέρων η εγκατάσταση αιολικών εγκαταστάσεων εντός ή πλησίον περιοχών του δικτύου Natura 2000 και Ζ.Ε.Π., έκρινε ότι η ρύθμιση της παρατεθείσης ανωτέρω παρ. 3 του άρθρου 6 του ειδικού πλαισίου είναι σύμφωνη προς τις οδηγίες 79/409/ΕΟΚ και 92/43/ΕΟΚ, κατά το μέρος που προβλέπει ότι για τη χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων εντός των Ζ.Ε.Π. της ορνιθοπανίδας επιβάλλεται η σύνταξη ειδικής ορνιθολογικής μελέτης, επιπροσθέτως της προβλεπομένης από τη νομοθεσία περί έγκρισεως περιβαλλοντικών όρων μελέτης, κατά τη διαδικασία της οποίας μπορεί να επιβληθούν και πρόσθετοι περιορισμοί ή να κριθεί μη επιτρεπτή η χωροθέτηση ενόψει της φύσεως των εγκαταστάσεων και των χαρακτηριστικών της περιοχής.

Σελ. 28 – 29

18. Επειδή, από τις προπαρατεθείσες διατάξεις των οδηγιών 79/409/ΕΟΚ και 92/43/ΕΟΚ και από τις διατάξεις μεταφοράς τους στην εθνική νομοθεσία, δεν απορρέει απόλυτη απαγόρευση εγκαταστάσεως αιολικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εντός ή πλησίον περιοχών του δικτύου Natura 2000 και Ζ.Ε.Π., το ζήτημα δε εξετάζεται κατά περίπτωση μετά από εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του συγκεκριμένου κάθε φορά υπό αδειοδότηση έργου (ΣΤΕ 1705/2017, 1422/2013, 2741/2014, 807/2014, κ.α., βλ. και την αναφερόμενη στις αποφάσεις αυτές νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης), λαμβανομένου, άλλωστε, υπόψη ότι η χρήση του αιολικού δυναμικού για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, με αντίστοιχο περιορισμό της ενέργειας που παράγεται από ορυκτά, αποβλέπει στην προστασία του περιβάλλοντος με την μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου και την αποτροπή της αλλαγής του κλίματος, η οποία μπορεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις στη διατήρηση των προστατευομένων τόπων του δικτύου Natura 2000, στη οποία (διατήρηση) αποβλέπουν και οι ανωτέρω δύο οδηγίες. Εντός του πλαισίου αυτού, αιολικά πάρκα που είναι δυνατόν να επηρεάζουν σημαντικά περιοχές ενταγμένες στο δίκτυο Natura 2000 πρέπει, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, οι οποίες ισχύουν και για περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως Ζ.Ε.Π., να υπόκεινται σε δέουσα εκτίμηση των

περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων, για την διεξαγωγή της οποίας δε καθορίζεται ειδική μεθοδολογία από τις εν λόγω διατάξεις (βλ. για τη δέουσα εκτίμηση και τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 9 και 10 του ν. 4014/2011 και του άρθρου 5 παρ. 3.1 και 3.2 της υπ' αριθ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010 κοινής υπουργικής απόφασης).

Σελ. 33 – 34 - 35

20. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη ΑΕΠΟ, όπως τροποποιήθηκε, είναι μη νόμιμη, διότι δεν προηγήθηκε αυτής ειδικός στρατηγικός σχεδιασμός, στοχεύων στην αποτελεσματική προστασία του δικτύου Natura 2000 έναντι της εξαπλώσεως των ΑΠΕ, τουλάχιστον σε επίπεδο Νότιας Εύβοιας. Ο λόγος αυτός ακυρώσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι η προσβαλλόμενη ΑΕΠΟ, όπως τροποποιήθηκε, εκδόθηκε κατ' επίκληση, μεταξύ άλλων, και της προαναφερθείσης υπ' αριθ. 49828/12.11.2008 απόφασης, με την οποία εγκρίθηκαν, κατά τα προεκτεθέντα, το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού για τις Α.Π.Ε. και η σχετική στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Εξάλλου, όπως έχει κριθεί, ούτε από το νόμο ούτε από τις συνταγματικές διατάξεις περί χωροταξικού σχεδιασμού προβλέπεται υποχρέωση εγκρίσεως ειδικών πλαισίων χωροταξικού σχεδιασμού για ορεινές, παράκτιες και νησιωτικές περιοχές (βλ. ΣΤΕ 1421/2013 σκ. 22), και, επομένως, πολλώ μάλλον, ούτε για μικρότερες χωροταξικές ενότητες (π.χ. Νότια Εύβοια).

21. Επειδή, προβάλλεται ότι το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού για τις Α.Π.Ε. είναι μη νόμιμο και η Στρατηγική ΜΠΕ που εκπονήθηκε πριν από την έκδοσή του ήταν πλημμελής, καθώς επιτρέπουν την χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων εντός περιοχών προστατευόμενων βάσει της Οδηγίας 92/43 (Natura) και της Οδηγίας 79/409 (Ζ.Ε.Π). Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Και τούτο διότι, κατά τα εκτεθέντα στη σκέψη 18, από τις διατάξεις των ανωτέρω οδηγιών δεν απορρέει απόλυτη απαγόρευση εγκαταστάσεως αιολικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εντός ή πλησίον περιοχών του δικτύου Natura 2000 και Ζ.Ε.Π., το ζήτημα δε εξετάζεται κατά περίπτωση μετά από εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του συγκεκριμένου κάθε φορά υπό αδειοδότηση έργου. Ενόψει δε του ότι δεν αποκλείεται η εγκατάσταση ΑΣΠΗΕ εντός ή πλησίον των ανωτέρω περιοχών, δεν αποκλείεται, κατ' αρχήν και εκ προοιμίου, ο χαρακτηρισμός των περιοχών αυτών ως περιοχών αιολικής προτεραιότητας, εάν τούτο δικαιολογείται από το διαθέσιμο εντός αυτών αιολικό δυναμικό. Εξάλλου, στην ως άνω στρατηγική μελέτη προσδιορίζονται οι επιπτώσεις στην ορνιθοπανίδα από τις ρυθμίσεις του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για την χωροθέτηση των αιολικών πάρκων και η σχετική αξιολόγηση της μελέτης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η χωροθέτηση αιολικών πάρκων εντός Ζ.Ε.Π. και Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά είναι κατ' αρχήν δυνατή, μετά από λεπτομερή μελέτη των ζητημάτων της ορνιθοπανίδας στο στάδιο των περιβαλλοντικών μελετών των συγκεκριμένων έργων, προκειμένου να προληφθούν οι αρνητικές επιπτώσεις τους (ΣΤΕ 1422/2013).

22. Επειδή, οι αιτούντες, προς υποστήριξη του αναφερομένου στην προηγούμενη σκέψη λόγου, επικαλούνται το γεγονός ότι στον Οδηγό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του Οκτωβρίου 2010 για τις αιολικές εγκαταστάσεις («Guidance Document – Wind energy development and Natura 2000») αναφέρεται μελέτη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος, σύμφωνα με την οποία το αιολικό δυναμικό στην Ευρώπη είναι δυνητικά τεράστιο, με συνέπεια, ακόμη και αν εξαιρεθούν από την εκμετάλλευση της αιολικής ενέργειας όλοι οι τόποι του δικτύου Natura 2000, θα υπήρχε διαθέσιμη αιολική ενέργεια αρκετή για να καλύψει 3 έως 7 φορές την εκτιμώμενη ζήτηση ενέργειας για το έτος 2020 και το έτος 2030 (κεφάλαιο 4 παρ. 4.3.1). Η αναφορά, όμως, αυτή στον ανωτέρω οδηγό

αποτελεί μια υποθετική απλώς γενικόλογη παραδοχή, σε πανευρωπαϊκή κλίμακα, και δεν έχει την έννοια ότι αιολικές εγκαταστάσεις δεν μπορούν να χωροθετηθούν εντός περιοχών Natura 2000. Άλλωστε, στον οδηγό αυτό, οι υποδείξεις του οποίου δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα, επισημαίνεται περαιτέρω (στο ίδιο κεφάλαιο 4 παρ. 4.3.1) ότι δεν είναι δεδομένο ότι το αιολικό δυναμικό, που αποτελεί το βασικό κριτήριο για τη χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων, είναι ισομερώς κατανομημένο μεταξύ προστατευόμενων και μη προστατευόμενων περιοχών και ότι το αποτέλεσμα της πλήρους εξαιρέσεως αιολικών εγκαταστάσεων από προστατευόμενες περιοχές μπορεί να έχει αρκετά σοβαρές συνέπειες ιδίως σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, ενόψει του ότι το αιολικό δυναμικό διαφέρει ουσιωδώς στις διάφορες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης λόγω διαφορών στην τοπογραφία και στην μετεωρολογία.

Σελ. 47 – 48- 49

33. Επειδή, προβάλλεται, περαιτέρω ότι η ΜΠΕ του έργου μη νομίμως στηρίχθηκε στα κριτήρια του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ ως προς την προστασία του τοπίου, διότι η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, την οποία έλαβε υπόψη το εν λόγω Ειδικό Πλαίσιο, είναι πλημμελής. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Πράγματι, όπως κρίθηκε και με τις αποφάσεις του Δικαστηρίου 1421/2013 (σκέψη 17) και 4193/2014 (σκέψη 15), κατά τα προκύπτοντα από το επίμαχο Ειδικό Πλαίσιο, οι περιοχές αιολικής προτεραιότητας (όπως είναι ο Νομός Εύβοιας) αποτελούν ευρύτερες εκτάσεις πλειόνων του ενός οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, που, σύμφωνα με τις διαπιστώσεις της υποστηρικτικής μελέτης, διαθέτουν αυξημένο εκμεταλλεύσιμο αιολικό δυναμικό και είναι κατάλληλες για την επίτευξη των χωροταξικών στόχων του σχεδίου. Η προστασία, εξάλλου του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος των περιοχών αυτών επιχειρείται μέσω της εφαρμογής γενικότερων κανόνων, μεταξύ των οποίων προέχουσα θέση κατέχουν οι ρυθμίσεις περί των ζωνών αποκλεισμού και ασυμβατότητας (βλ. σελ. 183 επ.) και οι κανόνες που αφορούν τον προσδιορισμό της φέρουσας ικανότητάς τους, της μέγιστης, δηλαδή, δυνατότητας εγκαταστάσεως αιολικών μονάδων. Η ικανότητα αυτή αντιστοιχεί στο εν δυνάμει εκμεταλλεύσιμο δυναμικό κάθε περιοχής αιολικής προτεραιότητας, αφειρουμένου του αιολικού δυναμικού που αντιστοιχεί στις ζώνες αποκλεισμού, ρύθμιση μέσω της οποίας λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά εκάστης εδαφικής ενότητας (σελ. 174 -178). Στη στρατηγική, εξάλλου, μελέτη, με την οποία επιχειρείται η αξιολόγηση του βαθμού, στον οποίο έχουν ενσωματωθεί οι απαιτήσεις περιβαλλοντικής προστασίας στις επιμέρους ρυθμίσεις του σχεδίου, όπως αυτές διαμορφώθηκαν κατ' εκτίμηση των πορισμάτων της υποστηρικτικής μελέτης, αναφέρεται ρητώς ότι τα κριτήρια χωροθέτησης των αιολικών μονάδων και οι κανόνες ένταξής τους στο τοπίο, όπως, επίσης, και ο προσδιορισμός της φέρουσας ικανότητας των περιοχών αιολικής προτεραιότητας, συμβάλλουν στην εξισορρόπηση των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων του οικείου παραγωγικού κλάδου και των απαιτήσεων περιβαλλοντικής προστασίας (σελ. 60 και 61). Και ναι μεν στη μελέτη δεν περιέχεται διακεκριμένη παρουσίαση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των περιοχών αιολικής προτεραιότητας ή των σωρευτικών επιπτώσεων των αιολικών έργων που πρόκειται να εγκατασταθούν στις εν λόγω περιοχές, η έλλειψη, ωστόσο, αυτή δεν αποτελεί πλημμέλεια της στρατηγικής μελέτης, διότι αφενός η αναφορά στα στοιχεία αυτά για κάθε περιοχή ή για ευρύτερες εκτάσεις της ενιαίας περιοχής μελέτης δεν περιλαμβάνεται στο επιβαλλόμενο κατά την κοινή υπουργική απόφαση 107017/2006 περιεχόμενο της στρατηγικής μελέτης και αφετέρου οι περιοχές αιολικής προτεραιότητας συνιστούν απλώς υποδιάκριση της ηπειρωτικής χώρας, για τις ανάγκες εφαρμογής των κανόνων χωροθέτησεως των αιολικών εγκαταστάσεων, στην μελέτη δε γίνεται

εκτενής περιγραφή της υφιστάμενης καταστάσεως του φυσικού περιβάλλοντος μέσω της αναφοράς σε συγκεκριμένους δείκτες περιβαλλοντικής αειφορίας και παρατίθενται γενικές πληροφορίες για τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης (σελ. 171 επ.), εκτιμήσεις περί των ενδεχομένων επιπτώσεων της λειτουργίας των εγκαταστάσεων εκμεταλλεύσεως της αιολικής ενέργειας στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της ηπειρωτικής, ορεινής και νησιωτικής χώρας (σελ. 245 επ. και 282 επ.) και συγκεκριμένες προτάσεις για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπισή τους (σελ. 302 επ.). Τέλος, ανεξαρτήτως αν, για την πληρότητα της στρατηγικής μελέτης, απαιτείται η εξέταση των επιπτώσεων των αιολικών εγκαταστάσεων σε σχέση με το χαρακτήρα εκάστης κατηγορίας εθνικού χώρου, στην υποστηρικτική, πάντως, μελέτη γίνεται εκτενής αναφορά στις ιδιομορφίες της ηπειρωτικής και της νησιωτικής χώρας, τούτο δε αποτυπώνεται και στους κανόνες περί εντάξεως των αιολικών εγκαταστάσεων στο τοπίο (βλ. σελ. 192 επ. της υποστηρικτικής μελέτης).